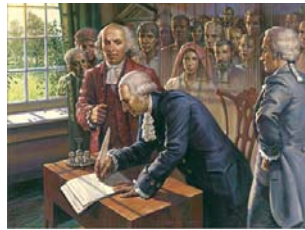

Glossary

High School Level

United States History & Government Glossary

English / Polish

Translation of United States History & Government terms based on the Coursework for United States History & Government Grades 9 to 12.

Word-for-word glossaries are used for testing accommodations for ELL/LEP students

Last Updated: 08/13/09

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK

Regents of the University

MERRYL H. TISCH, <i>Chancellor</i> , B.A., M.A., Ed.D.	New York
MILTON L. COFIELD, <i>Vice Chancellor</i> , B.S., M.B.A., Ph.D.	Rochester
ROBERT M. BENNETT, <i>Chancellor Emeritus</i> , B.A., M.S.	Tonawanda
SAUL B. COHEN, B.A., M.A., Ph.D.	New Rochelle
JAMES C. DAWSON, A.A., B.A., M.S., Ph.D.	Plattsburgh
ANTHONY S. BOTTAR, B.A., J.D.	Syracuse
GERALDINE D. CHAPEY, B.A., M.A., Ed.D.	Belle Harbor
HARRY PHILLIPS, 3rd, B.A., M.S.F.S.	Hartsdale
JOSEPH E. BOWMAN, JR., B.A., M.L.S., M.A., M.Ed., Ed.D.	Albany
JAMES R. TALLON, JR., B.A., M.A.	Binghamton
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
KAREN BROOKS HOPKINS, B.A., M.F.A.	Brooklyn
CHARLES R. BENDIT, B.A.	Manhattan
BETTY A. ROSA, B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.	Bronx
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed. D.	Oakland Gardens
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester

Interim President of the University and Commissioner of Education

CAROLE F. HUXLEY

Senior Deputy Commissioner of Education, P-16

JOHANNA DUNCAN-POITIER

Associate Commissioner for Curriculum and Instructional Support

JEAN STEVENS

Coordinator, Office of Bilingual Education and Foreign language Studies

PEDRO J. RUIZ

Acknowledgements:

The New York State Education Department Glossaries for English Language Learners were reviewed and updated during the 2008-2009 school year. We would like to thank in these efforts the New York State Education Department Language BETACs (Spanish, Asian and Haitian Bilingual Education Technical Assistance Centers), the NYS Office of Curriculum, Instruction and Instructional Technology; the New York City Department of Education Office of English Language Learners, and the NYC Department of Education Translation and Interpretation Unit.

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including brail, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity, Ethics, and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234.

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

A

English – Polish

abolition - zniesienie

abolitionist - abolicjonista

administration - administracja

adoption - przyjęcie

affirmative action – polityka wspierania mniejszości

Africa – Afryka

African slaves – niewolnicy afrykańscy

African -American – Amerykanin pochodzenia
afrykańskiego

Age of Jackson – epoka Jacksona

aggression – agresja

agricultural areas – obszary rolnicze

agriculture - rolnictwo

AIDS/HIV – AIDS/HIV

Albany Plan of Union – Plan Unii z Albany

Algier Hiss case – sprawa Algiera Hissa

Alien and Sedition Acts – Ustawy o Cudzoziemcach
i Buntach

allegiance - wierność

Alliance for Progress - Przymierze na Rzecz Postępu

allied powers – sprzymierzone siły

allies - sprzymierzeńcy

amendment - poprawka

American Federation of Labor (AFL) – Amerykańska
Federacja Pracy (AFL)

American Revolution – amerykańska wojna o
niepodległość

amnesty - amnestia

anarchy - anarchia

ancient – starożytny

annex – anektować; dołączać

annexation – aneksja; dołączenie

antebellum - przedwojenny

Anti Federalist - Antyfederalistyczny

Anti-Defamation League – Liga Przeciwno
Zniesławianiu

anti-Semitism - antysemityzm

anti-trust - antytrustowy

appeasement – uгода; załagodzenie

appointment - nominacja

arbitration – sąd polubowny

armed forces – siły zbrojne

armistice – zawieszenie broni

arsenal of democracy – arsenał demokracji

Articles of Confederation – Artykuły Konfederacji

Asia - Azja

Asian-American – Amerykanin pochodzenia
azjatyckiego

assassination - zabójstwo

assembly - zgromadzenie

assembly line – linia montażowa

assimilation - asymilacja

Atlantic Charter – Pakt Atlantycki

atomic bomb – bomba atomowa

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

austerity – zaciśnięcie pasa

authority – autorytet; władza

autocracy – autokracja; samowładztwo

automation - automatyzacja

autonomy – autonomia; samorząd

axis powers – państwa osi

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

B

English – Polish

baby boom generation – pokolenie bumu
demograficznego

bank holiday – święto bankowe

bankruptcy - bankructwo

Bay of Pigs Invasion – Inwazja w Zatoce Świń

Berlin Blockade – blokada Berlina

Berlin Wall – Ściana berlińska

Bessemer process – proces Bessemera

bicameral - dwuizbowy

big business - wielki biznes

Big Stick Policy – Polityka Kija

bill – projekt ustawy

Bill of Rights – Kodeks Praw Obywatelskich

bipartisan - obupartyjny

Black Codes - Kodeksy dla Czarnoskórych

Black Panthers – Czarne Pantery

Black Power – Siła czarnych

Black Tuesday – Czarny Wtorek

blacklist – wpisać na czarną listę

Bleeding Kansas – Krwawienie Kansasu

Bonus Army - Armia Premiowa

boycott - bojkot

buffer zone – strefa buforowa

bull market – zwyżkujący rynek

Bureau of Indian Affairs – Biuro Spraw
Indiańskich

bureaucracy - biurokracja

business cycle – cykl biznesowy

buying on margin – kupowanie na marginesie

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

C

English – Polish

cabinet - gabinet

Camp David Accords – Porozumienie z Camp David

campaign - kampania

canals - kanały

capital - kapitał

capitalism – kapitalizm

captains of industry – liderzy przemysłu

Caribbean - karaibski

carpetbaggers - spekulanci

cartoons - kreskówki

case law – prawo precedensowe

Catholic – katolicki; Katolik

census - spis ludności

central government – rząd państwowy

Central Intelligence Agency (CIA) – Centralna
Agencja Wywiadowcza (CIA)

charter - statut

charts - wykresy

checks and balances – system wzajemnej kontroli
i równowagi

Cherokee - Czeroki

chief justice – sędzia najwyższy

child labor laws – prawa pracy dziecięcej

Chinese Exclusion Act – Ustawa o Wykluczaniu
Chińczyków

choice - wybór

citizen - obywatel

citizenship - obywatelstwo

city - miasto

civic values – walory obywatelskie

civil disobedience – nieposłuszeństwo
obywatelskie

civil rights – prawa obywatelskie

Civil Rights Acts – Ustawy chroniące wolność
osobistą

Civil Rights Movement – Ruch o równo-
uprawnienie obywatelskie

civil society – społeczeństwo obywatelskie

civil unrest – zamieszki ludności

Civil War – wojna domowa

Civil War Amendments – poprawki z czasu
wojny domowej

climate - klimat

closed shop – zakład wyłącznie dla
robotników zrzeszonych

coalition - koalicja

coast lines - wybrzeża

Cold War - Zimna Wojna

collective bargaining – negocjowanie w imieniu
grupy robotników

colonial era – epoka kolonialna

colony - kolonia

Commander-In-Chief – Dowódca Naczelny

commerce - handel

committee - komitet

commodity – artykuł handlowy

common sense – zdrowy rozsądek

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

common welfare – dobro wspólne

commonwealth - rzeczpospolita

communism - komunizm

Communist Party – Partia Komunistyczna

community - wspólnota

company town – miasto firmowe

compare and contrast – porównać i przeciwstawić

compromise - kompromis

Compromise of 1850 – Kompromis z 1850 roku

computer - komputer

Computer Revolution – Rewolucja Komputerowa

concentration camps – obozy zagłady

concurrent powers – siły współrzędne

confederacy - konfederacja

confederation - skonfederowanie

conference committees – komitety konferencyjne

conflict - konflikt

congregation - zgromadzenie

Congress - Kongres

congressional committees – komitety kongresowe

congressional district – okręg wyborczy

Congressional Industrial Organization (CIO) –
Organizacja Kongresowa do spraw
Przemysłu (CIO)

conscientious objector – przeciwnik służby
wojskowej z nakazu sumienia

consent of the governed – zgoda podwładnych

consolidation – konsolidacja; zespolenie

conspicuous consumption – konsumpcja nadmierna

conspiracy - konspiracja

constitution - konstytucja

Constitution of the United States –
Konstytucja Stanów Zjednoczonych

constitutional amendment – poprawka do
konstytucji

constitutional convention - zgromadzenie
konstytucyjne

constitutional government – rząd konstytucyjny

consumer - konsument

Consumer Price Index (CPI) – wskaźnik cen
detalicznych (CPI)

containment - powstrzymywanie

Continental Congress – Kongres
Kontynentalny

contraband - przemyt

contract - kontrakt

contras – partyzantka antyrządowa

controversy - kontrowersja

covenant - zjazdowy

convention – konwencja; zjazd

corollary – następstwo; bezpośredni wniosek

corporation - korporacja

cotton gin – odziarniarka bawełny

counterculture – kontr-kultura

county - powiat

court – trybunał; sąd

court packing – obsadzanie sądu swoimi ludźmi

covenant – przymierze

craft union – związek rzemieślniczy

credit - kredyt

creditor nation - państwo udzielające kredytu

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

crime - przestępstwo

Cuban missile crisis – kryzys kubański

cultural interdependence – współzależność
kulturalna

cultural pluralism – pluralizm kulturowy

culture - kultura

currency - waluta

customs – komora celna; przeprawa celna

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

D

English – Polish

dark horse – kandydat nieznany

Dawes Act – Ustawa Dawesa

debate - debata

debt - dług

debtor nation – państwo dłużnicze

Declaration of Independence – Deklaracja
Niepodległości

defense - obrona

delegate – delegat; delegować

demobilization - demobilizacja

democracy - demokracja

Democratic - demokratyczny

Democratic Party – Partia Demokratyczna

depression – kryzys gospodarczy

deregulation – deregulacja

desegregation – zniesienie segregacji rasowej

détente – polityka wzajemnej tolerancji

dictatorship - dyktatura

diplomacy - dyplomacja

direct democracy – demokracja bezpośrednia

direct primary – prawyборы bezpośrednie

disabled citizens – obywatele niezdolni

discrimination - dyskryminacja

disenfranchise – pozbawić praw

dissent – wyrażenie niezgody

diversity - różnorodność

doctrine - doktryna

documents - dokumenty

dollar diplomacy – dyplomacja dolarowa

domestic - krajowy

domino theory – teoria reakcji łańcuchowej

double jeopardy – podwójne zagrożenie

draft – pobór wojskowy

draft evaders – uchylający się od poboru

drug cartel – kartel narkotykowy

due process – prawa osoby aresztowanej

Dust Bowl – obszar pustylny na preriach

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

E

English – Polish

economic development – rozwój gospodarczy

economic growth – wzrost gospodarczy

economics – ekonomia

elastic clause – klauzula elastyczna

election – wybór

electoral college – kolegium wyborcze

electors – wyborcy

emancipation – emancypacja

Emancipation Proclamation – Odezwa o
Emancypacji

Embargo Acts – zakaz handlu zagranicznego

emigration – emigracja

employment – zatrudnienie

Enlightenment – Oświecenie

entrepreneur – przedsiębiorca

enumerated powers – uprawnienia wyliczone

environment – środowisko

envoy – poseł

equal rights amendment (E.R.A.) – poprawka o
równouprawnieniu (E.R.A.)

equality – równość

escalation – zaostrzenie

espionage – szpiegostwo

ethnic – etniczny

ethnocentrism – etnocentryzm

Europe – Europa

European Union (E.U.) – Unia Europejska (E.U.)

evolution – ewolucja; rozwój

excise tax – opłata akcyzowa

executive branch – branża wykonawcza

executive privilege – prerogatywy władzy
wykonawczej

expansion – ekspansja

exploration – badanie

extraterritoriality – eksterytorialność

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

F

English – Polish

faction - fakcja

factors of production – czynniki produkcji

family - rodzina

farmers - rolnicy

fascism - faszyzm

federal deficit – deficyt federalny

Federal Reserve System – System Rezerwy
Federalnej

Federal System of government – federalny system
rządzenia

federalism - federalizm

felony - przestępstwo

feminist movement – ruch feministyczny

First Continental Congress – pierwszy kongres
kontynentalny

flag - flaga

foreclosure – pozbawienie prawa wykupu

foreign affairs – sprawy zagraniczne

foreign policy – polityka zagraniczna

Four Freedoms – Poczwórna Wolność

Fourteen Points – Czternaście Punktów

franchise – koncesja; prawo do głosowania

free enterprise system – system wolnej
przedsiębiorczości

free trade – wolny handel

freedom - wolność

freedom of expression – wolność wypowiedzi

freedom of religion – wolność wyznania

freedom of the press – wolność prasy

freedom riders – podróżnicy przeciwko
dyskryminacji

freedom to assemble – wolność gromadzenia się

frigate - fregata

frontier – kresy

fugitive - zbieg

Fugitive Slave Law – Ustawa o Zbiegłych
Niewolnikach

Fundamental Orders of Connecticut - Podstawowe
Zarządzenia Connecticut

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

G

English – Polish

G.I Bill - Ustawa o Prawach Weterańskich

Gay Rights Movement - Ruch o Prawa dla
Homoseksualistów

gender bias – uprzedzenie płciowe

gender roles – role płciowe

generations - pokolenia

genocide - ludobójstwo

geographic factors – czynniki geograficzne

geography - geografia

Gettysburg - Gettysburg

Gilded Age – Złoty Wiek

glasnost – gласnost

globalization - globalizacja

gold standard – parytet złota

Good Neighbor Policy – Polityka Dobrego
Sąsiedztwa

goods and services – dobra i usługi

government - rząd

graduated income tax – stopniowany podatek
dochodowy

graft – łapownictwo

grandfather clauses – klauzule wsteczne

Grange Movement – Ruch Grange

graph - wykres

grass roots campaign – kampania ludowa

Great (or Connecticut) Compromise – Wielki (czyli
Connecticut) Kompromis

Great Depression – Wielka Kryzys

Great Migration – Wielka Wędrówka

Great Plains – Wielkie Prerie

Great Society – Wspaniałe Społeczeństwo

Green Revolution – Zielona Rewolucja

greenbacks – banknoty amerykańskie

grievance – zażalenie; powództwo

gross domestic product – produkt krajowy brutto

gross national product (GNP) – produkt narodowy
brutto (GNP)

guerilla warfare – partyzantka

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

H

English – Polish

habeas corpus – habeas corpus

Harlem Renaissance – Renesans Harlemu

hate crimes – przestępstwa na tle nienawiści

health care – opieka zdrowia

high crimes – ciężkie przestępstwa

historical figures – postaci historyczne

history - historia

holding company – przedsiębiorstwo holdingowe

Holocaust – Holocaust

Home Front – Front Krajowy

Homestead Act – Ustawa o Osadnictwie

Hooverilles – Osiedla Hoowera; Hoowerówki

horizontal integration – integracja pozioma

House of Burgesses – Izba Burgesów

House of Representatives – Izba Poselska

human needs – potrzeby ludzkie

human resources – zasoby ludzkie

human rights – prawa człowieka

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

I

English – Polish

identify - identyfikować	industrial growth – wzrost przemysłowy
illegal alien – nielegalny obcokrajowiec	Industrial Revolution – Rewolucja Przemysłowa
illegal immigration – nielegalna imigracja	Industrialization - umprzemysłowanie
immigration - imigracja	industry - przemysł
Immigration Acts – Ustawy Imigracyjne	inequality - nierówność
Immigration and Naturalization Service – Biuro Spraw Imigracyjnych i Obywatelskich	inflation - inflacja
Immigration Quota Acts – Ustawy Przydziału Imigracyjnego	initiative - inicjatywa
immunity - immunitet	injunction – nakaz sądowy
impeach – oskarżyć	installment buying – zakup na raty
impeachment – oskarżenie	institution - instytucja
imperialism - imperializm	integrity - prawość
imperialist - imperialista	interdependence - współzależność
implied powers – prerogatywy rządowe	interment camps – obozy odosobnienia
impressment – pobór przymusowy	Internal Revenue Service (IRS) – Urząd Podatkowy (IRS)
imprisonment - uwięzienie	international - międzynarodowy
income tax – podatek dochodowy	internet - internet
incumbent – zajmujący urząd	Interstate Commerce Commission – Komisja Handlu Międzystanowego
indemnify – zabezpieczyć przed odpowiedzialnością prawną	intervention - interwencja
indentured servants – służba kontraktowa	investments - inwestycje
independence - niepodległość	Iranian hostage crisis - kryzys o zakładników w Iranie
Indian Wars – Wojny Indiańskie	Iroquois Confederacy – Konfederacja Irokezów
indigenous peoples – tubylcze ludy	isolationism - izolacjonizm
industrial - przemysłowy	

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

J

English – Polish

Jacksonian democracy – demokracja epoki Jacksona

Japanese-American Internment – Odosobnienie Amerykanów Japońskiego Pochodzenia

Jeffersonian democracy – demokracja epoki Jeffersona

Jim Crow laws – Ustawy Jim Crow

jingoism - szowinizm

joint-stock company – spółka z kapitałem akcyjnym

judicial branch – branża sądowa

judicial review – przegląd sądowy

judiciary - sądownictwo

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

K

English – Polish

Kansas-Nebraska Act – Ustawa Kansas-Nebraska

Kellogg-Briand Pact – Pakt Brianda-Kellogga

Know-Nothing Party – Partia “Nic Niewiem”

Ku Klux Klan – Ku Klux Klan

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

L

English – Polish

labor - praca

Labor Standards Act – Ustawa o Kodeksie Pracy

laissez-faire – polityka wolnej ręki

land grants – rządowe darowizny ziemi

Land-Lease Act – Ustawa o Dzierżawie Ziemi

Last Frontier – Ostatnie Kresy

law(s) – prawo; prawa

leader(s) – przywódca (y)

leadership - przywódctwo

League of Nations – Liga Narodów

legislation - ustawodawstwo

legislative branch – branża ustawodawcza

legislative process – procedura ustawodawcza

libel – zniesławienie drukiem

life expectancy – przeciętna długość życia

limited government – ograniczony system rządzenia

line item veto – weto szczegółowe

literacy test – test z piśmienności

lobbying - lobbing

lobbyist - lobista

local community – wspólnota miejscowa

local government – samorząd miejscowy;

lockout - lokaut

loose constructionist – konstruktywista liberalny

Louisiana Purchase – Zakup Luizjany

Loyalist - lojalista

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

M

English – Polish

MacArthur Constitution – Konstytucja MacArthura

machine politics – partyjne sterowanie polityką

Magna Carta – Magna Carta

majority rule – rząd większości

maldistribution – szkodliwy rozdział

mandate - zlecenie

Manhattan Project – Projekt "Manhattan"

Manifest Destiny – Deklaracja Przeznaczenia

manufactured goods – dobra wyprodukowane

market economy – ekonomia rynkowa

Marshall Plan – Plan Marszala

martial law – stan wojenny

Mason-Dixon Line – Granica Mason-Dixon

Mayflower Compact – Ugoda z Mayflower

medicaid – medicaid

medicare – medicare

melting pot – tygiel (etniczny)

mercantilism - merkantylizm

merchandising - sprzedawanie

metro area – obszar metropolii

Mexican Cession – Cesja Meksykańska

Mexican Revolution – Rewolucja Meksykańska

Mexican War – Wojna z Meksykiem

Middle Atlantic – Stany Środkowe nad Atlantykiem

migration - migracja

military - wojskowy

militia - milicja

minority - mniejszość

minutemen – milicja z okresu Rewolucji amerykańskiej

misdemeanor – drobne wykroczenie prawne

Missouri Compromise – Kompromis Missouri

mobilization -mobilizacja

monopoly - monopol

Monroe Doctrine – Doktryna Prezydenta Monroe

Montgomery Bus Boycott – Bojkot Autobusowy w Montgomery

Mormon Church – Kościół Mormoński

muckrakers – dziennikarze demaskujący nadużycia

multicultural(ism) – wielokulturowy (-wość)

multinational corporation – firma międzynarodowa

municipal - miejski

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

N

English – Polish

nation - naród

National Association for the Advancement of
Colored People (NAACP) - Narodowe Stowarzy-
szenie dla Awansu Ludzi Koloru (NAACP)

National Organization of Women (NOW) -
Narodowa Organizacja Kobiet (NOW)

National Socialist Party - Narodowa Partia
Socjalistyczna

nationalism - nacjonalizm

nation-state - państwo

Native American Indian - Indianin amerykański

natural resources - zasoby naturalne

natural rights - prawa przyrodzone

naturalization - procedura uzyskania obywatelstwa

naval forces - marynarka wojenna

navigation - żegluga

necessary and proper clause - klauzula o
uprawnieniach niezbędnych i właściwych

negotiation - negocjacja

neutrality - neutralność

New Deal - Nowy Ład

New Federalism - Nowy Federalizm

New Frontier - Nowe Kresy

New York State Constitution - Konstytucja Stanu
Nowy Jork

nonpartisan - bezstronny

non-violence - walka bez gwałtu

normalcy - normalny stan

North - północ

North American Free Trade Agreement (NAFTA) -
Porozumienie o Wolnym Handlu w
Północnej Ameryce (NAFTA)

North Atlantic Treaty Organization (NATO) -
Pakt Północno-Atlantycki (NATO)

northeast - północny-wschód

northwest - północny-zachód

Northwest Ordinance - Zarządzenie dotyczące
terenów Północnego Zachodu

nuclear families - rodziny pełne

nullification - unieważnienie

nullify - unieważnić

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

O

English – Polish

oil crisis – kryzys naftowy

Old Imperialism – Stary Imperializm

Open Door Policy – Polityka Otwartych Drzwi

open shop – otwarty zakład pracy

opposition - opozycja

ordinance - zarządzenie

overexpansion – nadmierna ekspansja (rozrost)

overproduction - nadprodukcja

ownership – posiadanie na własność; prawo własności

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

P

English – Polish

Pacific Northwest – Północny Zachód St. Zjedn.

pacifism - pacyfizm

pardon - przebaczenie

Paris Peace Accords – Paryskie Układy Pokojowe

parliament - parlament

parliamentary democracy – demokracja
parlamentarna

partitioned - podzielony

partnerships - spółki

past – przeszłość; przeszły

patriotism - patriotyzm

patronage – rozdawanie posad; patronat

peace movement – ruch pokojowy

peace treaty – traktat pokojowy

perestroika - pierestroika

persecution - prześladowanie

Persian Gulf Crisis – Kryzys w Zatoce Perskiej

philanthropy - filantropia

physical environment – środowisko fizyczne

physical maps – mapy fizyczne

Plains States – Stany Preriowe

plantation system – system plantacji

Pledge of Allegiance – Ślubowanie Wierności

pluralism - pluralizm

pocket veto – weto kieszonkowe

political affairs – sprawy polityczne

political boundaries – granice polityczne

political cartoons – kreskówki polityczne

political corruption – korupcja w polityce

political institutions – instytucje polityczne

political machine – machina polityczna

political maps - mapy polityczne

political organization – organizacja polityczna

political party – partia polityczna

political platform – platforma polityczna

political power – polityczna władza

political radicals – polityczni radykałowie

political systems – systemy polityczne

poll tax – podatek pogłówny

pollution - zanieczyszczenie

popular sovereignty – suwerenność powszechna

popular vote – głos powszechny

Populist Movement – Ruch Populistyczny

pork-barrel legislation – ustawodawstwo “dostępu
do słoniny”

post-industrial society – społeczeństwo epoki
poprzemysłowej

post-modern era – epoka post modernizmu

postwar - powojenny

poverty – nędza; ubóstwo

prairie - prerie

preamble - wstęp

Preamble of the Constitution – Wstęp do Konstytucji

prejudice - uprzedzenie

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

president - prezydent

President of the United States – Prezydent Stanów
Zjednoczonych

President Pro-tem (of the Senate) – Marszałek
Tymczasowy Senatu

presidio – fort z garnizonem

privateer – korsarz

productivity – wydajność; produktywność

Progressive Movement – Ruch Reformatorski

progressive tax – podatek stopniowy

Prohibition - Prohibicja

propaganda - propaganda

proportional representation – reprezentacja
proporcjonalna

proprietorship - własność

prosperity - dobrobyt

protect - chronić

protectionist - protekcjonista

protective tariff – taryfa ochronna

protectorate - protektorat

protest (march) – marsz protestacyjny

public education – państwowy system oświaty

public land – ziemie narodowe

public policy – polityka powszechna

pump priming – puszczenie w ruch

Puritan work ethic – purytańska etyka pracy

Puritans - Purytanie

pursuit of happiness – gonitwa za szczęściem

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

Q

English – Polish

Quakers - Kwakierzy

quarantine - kwarantanna

quorum - kworum

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

R

English – Polish

racial - rasowy	representation – reprezentacja; przedstawicielstwo
racial group – grupa rasowa	representative – przedstawiciel; parlamentarzysta
racial segregation – segregacja rasowa	representative democracy – demokracja reprezentatywna
racism - rasizm	representative government – rząd przedstawicielski
radical - radykalny	repression – represja; tłumienie
ratification – ratyfikacja; zatwierdzenie	republic - republika
ratify – ratyfikować; zatwierdzić	Republican - Republikanin
real politik – polityka realistyczna	Republican Party – Partia republikańska
real wages – zarobek rzeczywisty	reservations - zastrzeżenia
rebate - rabat	resignation - rezygnacja
recall - odwołać	resolution - postanowienie
recession - recesja	resources - zasoby
reciprocity - odwzajemnienie	respect – respekt; szacunek
Reconstruction - Rekonstrukcja	return to normalcy – powrót do normalności
Red Scare – Trwoga przed Czerwonymi	revenue tariff – taryfa dochodowa
redistribution of wealth – rozdział bogactw	revolution - rewolucja
referendum - referendum	rider - dodatek
refugee - uchodźca	rights - prawa
region - rejon	rights of the accused – prawa oskarżonego
regionalism - regionalizm	Right-Wing groups – ugrupowania prawicowe
regulation - przepis	riot - zamieszka
religion - religia	river systems – systemy rzeczne
religious beliefs – przekonania religijne	roads - drogi
religious group – grupa religijna	Roosevelt Corollary – Wniosek Bezpośredni Roosevelta
reparation – odszkodowanie (wojenne)	Rosenberg trials – Sprawa Rosenbergów
repeal - odwołanie	

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

Rugged Individualism – Krzepki Indywidualizm

rural - wiejski

rule of law – rządy prawa

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

S

English – Polish

Sacco and Vanzetti case – sprawa sądowa Sacco i Vanzettiego

salutary neglect – okres pożytecznego zaniedbania

Sandinistas - Sandyniści

satellite nations – kraje satelickie

scabs - łamistrajcy

scalawags – południowa łobuzeria

scandal - skandal

scarcity – brak; szczupłość

Scopes trial – Sprawa Scopesa

secede – wystąpić ze związku

secession – secesja; wystąpienie

Second Continental Congress – Drugi Kongres Kontynentalny

sectionalism - partykularyzm

securities – papiery wartościowe

Securities and Exchange Commission (SEC) – Komisja d/s Papierów Wartościowych i Dewiz (SEC)

sedition - bunt

Sedition Act – Ustawa o Buntach

segregation - segregacja

self-determination – samostanowienie

Senate - Senat

Seneca Falls – Seneca Falls

separate but equal – oddzielny ale równy

separation - separacja

separation of church and state – separacja państwa i Kościoła

separation of powers – separacja władz

settlement house – instytucja opieki społecznej

sharecropping - dzierżawa

Shay's Rebellion – Bunt Shaya

Sherman Anti-Trust Act – Ustawa Anty-Trustowa Shermana

sit-in – strajk studencki (na siedząco)

slave trade – handel niewolnikami

slave uprisings – powstania niewolników

slavery - niewolnictwo

slums - rudery

social behavior – zachowanie publiczne

social contract – społeczna umowa

Social Darwinism – darwinizm społeczny

social gospel – ewangelia społeczna

social security – zabezpieczenie społeczne (dla emerytów)

social services – usługi społeczne

social tensions – napięcia społeczne

socialism - socjalizm

Socialist Party – Partia Socjalistyczna

Socialist Republics – Republiki socjalistyczne

society - społeczeństwo

sociology - socjologia

soldiers - żołnierze

South - Południe

sovereignty - suwerenność

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

Soviet Union – Związek Radziecki

space race – wyścig o kosmos

Spanish Civil War – Hiszpańska Wojna Domowa

spatial patterns – wzory przestrzenne

Speaker of the House – Marszałek Sejmu

Special Olympics – Olimpiada dla Niezdolnych

specie - moneta

speculation - spekulacja

sphere of influence – sfera wpływu

spiritual beliefs – przekonania duchowe

spoils system – system politycznych
wynagrodzeń

Square Deal – Uczciwy Ład

Stamp Act – Ustawa o Opłatach Stemplowych

Star Wars – Wojny Gwiezdne

starvation - głodowanie

state – stan; państwo

state action – czyn państwowy

state government – rząd stanowy

state legislature – stanowe ciało ustawodawcze

statehood - status stanu

stereotype - stereotyp

stewardship theory – teoria zarządzania

stock – kapitał akcyjny

stock market crash – krach giełdy

strict construction – ścisła interpretacja konstytucji

strikes - strajki

submission – przedłożenie; uległość

subsistence farming – produkcja rolnicza na własne
potrzeby

suburban - przedmiejski

suburbanization – rozwój przedmieści

subversives - wywrotowcy

suffrage – prawo głosowania

summit - szczyt

super majority – przytłaczająca większość

supply and demand – podaż i popyt

supply-side economics – gospodarka podażowa

supremacy - supremacja

supremacy clause – klauzula o supremacji konstytucji

Supreme Court – Sąd Najwyższy

surveys – ankiety; sondaże

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

T

English – Polish

Tammany Hall – Tammany Hall

tariffs - taryfy

taxation - opodatkowanie

taxes - podatki

Teapot Dome Scandal – Skandal Teapot Dome

technological unemployment – bezrobocie
technologiczne

technology - technologia

temperance movement – ruch wstrzemięźliwości

tenant farmer – rolnik dzierżawca

tenement – dom czynszowy

termination - zakończenie

territory - obszar

terrorism - terroryzm

Tet Offensive – Ofensywa Teta

textile – tkanina; tekstylny

The Federalist Papers – Postulaty Federalistyczne

The Zenger Case – Sprawa Zengera

third party – trzecia partia

Third World – Kraje Trzeciego Świata

Three-fifths Compromise – Kompromis Trzech-
piątych

totalitarian - totalitarny

town meeting – zgromadzenie mieszczan

trade - handel

trade deficit – deficyt handlowy

trade imbalance – ujemny bilans handlowy

trade markets – rynki handlu

tradition - tradycja

treason – zdrada stanu

treaties - traktaty

trickle down economics – gospodarka zysków
odgórnych

trust – towarzystwo powiernicze

trust-busting – polityka antymonopolowa

U

English – Polish

U.S. Constitution – Konstytucja Stanów
Zjednoczonych

unalienable rights – niepozbywalne prawa

Uncle Tom's Cabin – Chata Wujka Toma

unconstitutional - niekonstytucyjny

underconsumption – niedostateczne spożycie

Underground Railroad – Kolej Podziemna

Underwood Tariff – Taryfa Underwooda

undocumented worker – pracownik bez dokumentów

unemployment - bezrobocie

unicameral - jednoizbowy

union – związek; zjednoczenie

United Nations – Narody Zjednoczone

upward mobility – awans społeczny

urban - miejski

urban development – rozwój miejski

urbanization - urbanizacja

utilities – przedsiębiorstwa użyteczności publicznej

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

V

English – Polish

Versailles Treaty – Traktat Wersalski

veto - weto

veto override – anulowanie weta

Vice President – wice-prezydent

victory - zwycięstwo

Vietnam - Vietnam

viewpoint – punkt widzenia

Volstead Act – Ustawa Volsteada

vote - głos

Voting Rights Act (1965) – Ustawa o Prawie
Wyborczym (1965)

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

W

English – Polish

Wagner Act – Ustawa Wagnera

war - wojna

War against poverty – wojna z ubóstwem

Watergate scandal – afera Watergate

wealth - bogactwo

welfare capitalism – kapitalizm pro-socjalny

welfare reform – reforma systemu opieki społecznej

West - Zachód

western - zachodni

Whiskey Rebellion – Rebelja Whiskey

White House – Biały Dom

white supremacy – dominacja białych

wildcat strike – strajk bezprawny

women's right – prawo kobiece

Women's Suffrage – Prawo Głosowania Kobiet

work ethic – etyka pracy

working class – klasa robotnicza

Works Project Administration – Administracja
Robót Publicznych

World Court – Trybunał Międzynarodowy

world war – wojna światowa

worldview - światopogląd

Wounded Knee – Wounded Knee

writ of habeas corpus – nakaz habeas corpus

writ of mandamus – nakaz mandamus

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

XYZ

English – Polish

yellow journalism – dziennikarstwo sensacyjne

Yellow Peril – Żółta Zaraza

yellow press – żółta prasa

zoning – strefowanie